

BESEDILNE NALOGE – številski izrazi

1. Vsoto števil $4\frac{1}{2}$ in $2\frac{2}{3}$ povečaj za razliko števil $8\frac{1}{3}$ in $5\frac{3}{4}$. Zapiši dobljeno število.

Najprej zapišemo vsoto števil $4\frac{1}{2}$ in $2\frac{2}{3}$: $(4\frac{1}{2} + 2\frac{2}{3})$. To vsoto moramo povečati za razliko števil

$$8\frac{1}{3} \text{ in } 5\frac{3}{4} : (8\frac{1}{3} - 5\frac{3}{4}).$$

Dobljeno razliko sedaj prištejemo prejšnji vsoti (vsoto povečamo).

$$(4\frac{1}{2} + 2\frac{2}{3}) + (8\frac{1}{3} - 5\frac{3}{4}) = (4\frac{3}{6} + 2\frac{4}{6}) + (8\frac{4}{12} - 5\frac{9}{12}) = 6\frac{7}{6} + (7\frac{16}{12} - 5\frac{9}{12}) = 7\frac{1}{6} + 2\frac{7}{12} = 7\frac{2}{12} + 2\frac{7}{12} = 9\frac{9}{12} = 9\frac{3}{4}$$

Odgovor: Dobljeno število je $9\frac{3}{4}$.

2. Katero število je za $6\frac{1}{5}$ manjše od razlike števil $12\frac{5}{6}$ in $3\frac{3}{4}$?

Najprej zapišemo razliko števil $12\frac{5}{6}$ in $3\frac{3}{4}$ ($12\frac{5}{6} - 3\frac{3}{4}$). To razliko zmanjšamo za $6\frac{1}{5}$. Število $6\frac{1}{5}$ torej odštejemo od razlike števil $12\frac{5}{6}$ in $3\frac{3}{4}$.

$$(12\frac{5}{6} - 3\frac{3}{4}) - 6\frac{1}{5} = (12\frac{10}{12} - 3\frac{9}{12}) - 6\frac{1}{5} = 9\frac{1}{12} - 6\frac{1}{5} = 9\frac{5}{60} - 6\frac{12}{60} = 8\frac{65}{60} - 6\frac{12}{60} = 2\frac{53}{60}$$

Odgovor: Manjše je za število $2\frac{53}{60}$.

3. Mateja je seštela ulomka $\frac{5}{6}$ in $\frac{2}{3}$, nato pa je vsoto množila s $\frac{3}{5}$. Koliko je dobila?

$$(\frac{5}{6} + \frac{2}{3}) \cdot \frac{3}{5} = \frac{5+4}{6} \cdot \frac{3}{5} = \frac{9}{6} \cdot \frac{3}{5} = \frac{27}{30} = \frac{9}{10}$$

Odgovor: Dobila je $\frac{9}{10}$.

BESEDILNE NALOGE - ulomki

4. V teku štafet je Vesna tekla $\frac{32}{60}$ min, Meta $\frac{24}{60}$ min, Boris $\frac{35}{60}$ min in Ana $\frac{29}{60}$ min.

Ali so predali palico v dveh minutah?

$$\frac{32}{60} \text{ min} + \frac{24}{60} \text{ min} + \frac{35}{60} \text{ min} + \frac{29}{60} \text{ min} = \frac{120}{60} \text{ min} = 2 \text{ min}$$

Odgovor: Palico so predali v natanko 2 minutah.

5. Kmet je letos pridelal 2400 kg krompirja. Prvi teden je prodal $\frac{1}{4}$ pridelka, drugi teden $\frac{5}{9}$ ostanka, tretji teden pa je prodal toliko krompirja, da mu je za seme ostalo le 120 kg. Koliko krompirja je prodal posamezni teden?

1. teden: Prodaj je $\frac{1}{4}$ od 2400 kg = $\frac{1}{4} \cdot 2400 \text{ kg} = (2400 \text{ kg} : 4) \cdot 1 = 600 \text{ kg}$
Ostalo mu je še $2400 \text{ kg} - 600 \text{ kg} = 1800 \text{ kg}$.

2. teden: Prodaj je $\frac{5}{9}$ od 1800 kg = $\frac{5}{9} \cdot 1800 \text{ kg} = 1000 \text{ kg}$
Ostalo mu je še $1800 \text{ kg} - 1000 \text{ kg} = 800 \text{ kg}$

3. teden: Za seme mu mora ostati 120 kg.
Torej tretji teden proda $800 \text{ kg} - 120 \text{ kg} = 680 \text{ kg}$.

ODGOVOR: Prvi teden je prodal 600 kg krompirja, drugi teden 1800 kg, tretji teden pa 680 kg krompirja.

6. Šiviljstvo Krojaček je prvi dan izdelalo $\frac{2}{3}$ naročenih oblek, drugi dan $\frac{5}{6}$ preostalega naročila, tretji dan pa še zadnjih 30 oblek. Koliko oblek so morali narediti?

1. dan : Izdelajo $\frac{2}{3}$ oblek, izdelati morajo še $\frac{1}{3}$.

2. dan: Izdelajo $\frac{5}{6}$ od $\frac{1}{3}$ oblek: $\frac{5}{6} \cdot \frac{1}{3} = \frac{5}{18}$ vseh oblek.

V dveh dneh so izdelali $\frac{2}{3} + \frac{5}{18} = \frac{17}{18}$ oblek. Izdelati morajo še 30 oblek, to je $\frac{1}{18}$ vseh oblek.

Celotno naročilo je $\frac{18}{18}$, torej 18-krat več.

$\frac{1}{18}$ je 30 oblek. $\frac{1}{18}$ od vseh oblek = 30. Vseh oblek je $(30 : \frac{1}{18}) \cdot 18 = 540$ oblek.

Odgovor: Narediti so morali 540 oblek.

7. Jure je aprila zbral $24\frac{4}{5}$ kg odpadnega papirja, maja pa $26\frac{1}{2}$ kg papirja, a ga je Petru odstopil $12\frac{3}{4}$ kg. Koliko papirja je zbral Jure?

April: $24\frac{4}{5}$ kg papirja

Maj: $26\frac{1}{2} - 12\frac{3}{4}$ kg = $26\frac{2}{4}$ kg - $12\frac{3}{4}$ kg = $25\frac{6}{4}$ kg - $12\frac{3}{4}$ kg = $13\frac{3}{4}$ kg papirja

Skupaj: $24\frac{4}{5} + 13\frac{3}{4} = 24\frac{16}{20} + 13\frac{15}{20} = 27\frac{31}{20} = 28\frac{11}{20}$

Odgovor. Jure je zbral $28\frac{11}{20}$ kg odpadnega papirja.